

Posudek vedoucí diplomové práce

Jméno diplomantky:	Petra Gabrhelová
Téma diplomové práce:	Kodeterminace a její úprava v českém právním řádu
Rozsah práce:	69 stran vlastního textu (počet znaků vlastního textu dle diplomantky 151 286, dle mého zjištění 153 108)
Datum odevzdání práce:	28. 6. 2020 elektronická verze

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si zvolila téma nadmíru aktuální, a to především s ohledem na zákon č. 33/2020 Sb., novelizující zákon o obchodních korporacích, který významně změnil právní úpravu týkající se participace zaměstnanců na složení dozorčí rady akciové společnosti. Aktuálnost tématu je zvyšována i tím, že doposud není novelizovaná úprava dostatečně reflektována v odborné literatuře.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Téma považuji za spíše obtížnější. Důvodem je nejen nízká míra odborné diskuse související s novou úpravou kodeterminace v zákoně o obchodních korporacích (některé otázky nebyly doposud důkladně diskutovány), nýbrž i potřeba zasadit český přístup řešení této otázky do obecnějšího kontextu práva obchodních korporací. S oběma těmito aspekty se diplomantka vcelku zdárně vypořádala.

3. Formální a systematické členění práce

Pokud jde o systematické členění práce, diplomantka postupuje od obecných otázek (vymezení kodeterminace) k dílčím, na něž zaměřuje svůj výzkum [postavení zaměstnanců v dozorčí radě, specifické případy vzniku a zániku jejich funkce a (ne)připustnost kodeterminace v monistickém systému akciové společnosti]. Strukturu práce považuji za vhodně zvolenou, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a celkově směřují k naplnění cíle diplomové práce, který si diplomantka v úvodu vytkla. Chválím způsob zpracování úvodu a závěru, které plní beze zbytku své funkce.

Co se týče formální stránky práce, nelze diplomantce ničeho zásadního vytknout. Z drobných formálních výtek bych uvedla, že odkaz na poznámku pod čarou má následovat po interpunkčním znaménku, nikoli před ním (např. str. 11 a 16).

4. Vyjádření k práci

Předloženou práci považuji za velmi slušně zpracovanou. Diplomantka prokazuje velmi dobrou orientaci v problematice, dokáže srozumitelně formulovat dílčí otázky, čtenáři předložit možná řešení a přesvědčivě argumentovat pro jí prosazované závěry, není tomu však vždy (např. závěr na str. 25 o nemožnosti omezení aktivního volebního práva by si zasloužil podrobnějšího zdůvodnění, stejně tak závěr na str. 28 o přednosti stanov před volebními řády). V některých pasážích se nevyhnula popisnosti (kap. 5), nicméně nejde o převládající styl psaní. Velmi oceňuji práci se zahraničními prameny, zejména v úvodních kapitolách diplomové práce. Chválím rovněž, že se diplomantka neomezila jen na analýzu právní úpravy, nýbrž pracovala i s vnitřními předpisy vybraných akciových společností upravujících volby člena dozorčí rady zaměstnanci.

Dále si dovolím připojit několik poznámek k obsahu práce, které však nemají vyčerpávající charakter. Na str. 10 diplomantka uvádí, že „[z]ákon o obchodních korporacích umožňuje vytvoření i silnější dozorčí rady, spíše se ale předpokládá, že dozorčí rada se jako kontrolní orgán k řízení nedostane.“ Tento závěr diplomantka dovozuje ze skutečnosti, že zákonodárce neupravil povinnou kodeterminaci v monistickém systému akciové společnosti, protože v něm správní rada plní nejen kontrolní, nýbrž i řídicí funkci. Otázka tedy zní: Může být i v případě povinné kodeterminace vytvořena silná dozorčí rada a ta zapojena do řízení akciové společnosti v podobě spolurozhodování o určitých otázkách?

Tvrzení o tom, že pasivní volební právo v případě volby členů dozorčí rady ve státním podniku nemají jen zaměstnanci státního podniku, nýbrž i „externí odborníci a zástupci zaměstnanců“ je nesprávné. V § 13 odst. 3 první věta zák. o státním podniku se sice stanoví, že členové dozorčí rady jsou jmenováni a voleni z řad odborníků a zástupců zaměstnanců, nicméně jde o obecné pravidlo, které se týká členů dozorčí rady státního podniku obecně. Co se týče členů dozorčí rady volených zaměstnanci, zákon o státním podniku v § 13 odst. 2 druhá věta obsahuje zvláštní pravidlo, z něhož plyne, že pasivní volební právo mají jen zaměstnanci státního podniku (srov. dikci „tvoří zaměstnanci podniku, které volí a odvolávají zaměstnanci podniku...“). Tím však není vyloučeno, aby se členem dozorčí rady zaměstnanec státního podniku stal i z jiného důvodu, než je volba zaměstnanců, protože se jím může stát i na základě jmenování zakladatelem.

Na str. 20 diplomantka zmiňuje švédskou úpravu vyloučení zaměstnanců z projednávání věcí, kterých se jich přímo dotýkají. Lze téhož výsledku dosáhnout podle české úpravy ve stanovách nebo za použití pravidel o střetu zájmů?

Na str. 22 diplomantka zmiňuje, že stanovy mohou určit okruh případů, v nichž se k právnímu jednání vyžaduje předchozí souhlas dozorčí rady. Může dozorčí rada omezit vnější působnost představenstva i bez výslovné úpravy této otázky ve stanovách?

Závěr na str. 28 o tom, že by volební řády měly obsahovat podmínky výkonu funkce, nepovažuji za přesvědčivý, protože podmínky výkonu funkce plynou ze zákona a ze stanov. Mohou je volební řády rozšiřovat?

Na str. 30 diplomantka pracuje s pojmem volební období. Co tím myslí? Funkční období?

V návaznosti na text na str. 32: Lze po kandidátovi požadovat, aby předložil výpis z rejstříku trestů?

K textu na str. 33: Lze určit rozhodný den účasti ve volbách ve stanovách či volebním řádu jiný den, než je den konání voleb? Proč si diplomantka myslí, že volební řád může stanovit kvalifikovanou většinu jako podmínku zvolení? Neměl by protokol o výsledku voleb obsahovat i údaj o celkovém počtu zaměstnanců s aktivním volebním právem, aby z něj bylo patrné, zda se voleb zúčastnil zákonem požadovaný minimální počet voličů?

K textu na str. 35: Může řešení sporů kolem voleb upravovat volební řád? Nebo tato úprava musí být obsažena ve stanovách? Co když ve společnosti konkrétní úprava bude absentovat? Jakým způsobem se pak budou řešit spory? Může volební řád schvalovat valná hromada? Za jakých podmínek? Jak by diplomantka řešila případ zfalšovaných voleb, tj. manipulace s hlasovacími lístky ve prospěch určitého kandidáta?

Ke str. 39: Je volitel *ad hoc* funkce pro účely určitých voleb nebo je to funkce pro určité období a pro všechny volby, které se v něm uskuteční? Může o nepřímé volbě rozhodnout vždy představenstvo nebo tato možnost musí být upravena stanovami?

K textu na str. 48: Pokud jde o oznámení o odstoupení z funkce člena dozorčí rady, hraje roli, zda je učiněno před rozesláním pozvánky na zasedání dozorčí rady nebo až po ní? Je podle diplomantky dostatečné, pokud se dozorčí rada sejde jednou ročně?

K textu na str. 49 a 50: Má akciová společnost nějaké možnosti docílit zániku funkce člena dozorčí rady zvoleného zaměstnanci, který hrubě porušuje své povinnosti spojené s výkonem funkce, tj. jinak, než že přesvědčí zaměstnance, aby jej odvolali?

Ke str. 63: Jaký je současný doktrinální náhled na charakter ustanovení upravujících působnost valné hromady?

5. Kritéria hodnocení práce

a) splnění cíle práce

Diplomantka si vytkla za cíl zjistit, zda je platná právní úprava kodeterminace nastavena vhodně (str. 2). Pro nalezení odpovědi na tuto otázku se rozhodla zkoumat čtyři dílčí okruhy, a to postavení zaměstnanců v dozorčí radě, specifika vzniku a zániku jejich funkce a otázku kodeterminace v monistickém systému akciové společnosti. Cíl práce považují za vhodně zvolený

Diplomantka dochází k závěru, že zásadně je česká právní úprava nastavena vhodně. Problematickým shledává zánik funkce zaměstnance jako člena dozorčí rady v důsledku zániku jeho pracovního poměru. Předestřený cíl se diplomantce tedy podle mého osudu podařilo naplnit.

b) samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství

Diplomantka se mnou průběžně práci konzultovala, proto nemám žádné pochybnosti o tom, že práce je jejím vlastním tvůrčím počinem. Konstatuji, že diplomová práce byla vypracována diplomantkou zcela samostatně a nevykazuje žádné prvky plagiátorství.

c) logická stavba práce

Práce je vyjma úvodu a závěru rozdělena do osmi kapitol. První čtyři kapitoly mají za cíl uvést čtenáře do problematiky kodeterminace, uceleně se tedy zaměřují na vymezení pojmu kodeterminace, úpravě v právu Evropské unie, vývoji kodeterminace v české právní úpravě a jeho současnému stavu. Pátá kapitola se věnuje postavení zaměstnance jako člena dozorčí rady, konkrétně na jeho práva, povinnosti a odpovědnost. V šesté kapitole diplomantka zkoumá ve vztahu k zaměstnanci jednotlivé způsoby vzniku funkce člena voleného orgánu, v sedmé kapitole pak jednotlivé způsoby zániku funkce. Osmá kapitola je věnována problematice kodeterminace v monistickém systému akciové společnosti. Jak jsem již uvedla výše, takto zvolenou strukturu považují za vhodnou.

d) Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací

Použité zdroje považují za vysoce reprezentativní, velmi chválím četnost zahraničních pramenů, s nimiž se diplomantka seznámila a do práce je promítla. Jde-li o dodržení zásad odborné práce se zdroji, práce nevykazuje v zásadě žádných pochybení.

Poznámkový aparát je rozsáhlý (224 poznámek) a plně funkční. Chválím, že diplomantka nezapleveluje poznámkový aparát prostými odkazy na zákonná ustanovení.

e) hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Předloženou práci považují po obsahové stránce za celkem zdařilou. Práce není zásadně popisná, nevyhýbá se analýze sporných otázek a obsahuje kritické zhodnocení současného právního stavu.

f) jazyková a stylistická úroveň

Jazyková a stylistická úroveň textu je velmi dobrá. Vyjadřování diplomantky je až na výjimky srozumitelné a přesné.

Pokud jde o nesrozumitelnost, zmiňuji např. poslední odstavec na str. 39, z něhož není patrné, co jí chce diplomantka přesně sdělit. Jak může být o kandidátovi hlasováno jinak než hlasovacími lístky, má-li být zajištěno, že hlasování bude tajné?

Co se týče nepřesnosti, lze uvést větu na str. 18, která zní: „Stanovami se v tomto případě nelze od zákona odchýlit, povinnosti ani odpovědnost nelze zmírnit, práva lze pouze rozšířit.“ Z takto formulované věty není zřejmé, zda je možné rozšířit i povinnosti a odpovědnost a naopak zda lze práva zmírnit. Na str. 33 diplomantka se zmiňuje o vkladu do obchodního rejstříku. Na str. 55 a 57 diplomantka píše o „organizačních opatřeních prováděných valnou hromadou“, nejspíše má myslet změnu stanov.

Práce je čtivá. Místy je však vyjadřování trochu neobratné, např. na str. 28 „[p]ředstavenstvo si tak ušetří práci.“

g) úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je standardní.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Nad rámec výše položených otázek bych u obhajoby uvítala přehled návrhů *de lege ferenda*, které by vedly k překonání diplomantkou identifikovaných nedostatečností současné právní úpravy.

7. Závěrečné hodnocení

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Diplomová práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Práci považuji za velmi slušně zpracovanou, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navržený klasifikační stupeň

Předběžně navrhuji ohodnotit diplomovou práci známkou výborně až velmi dobře. Konečné hodnocení závisí na rozhodnutí komise v návaznosti na průběhu obhajoby.

V Praze dne 2. srpna 2020

JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D.

vedoucí diplomové práce